

Az angol félsziget az 1. célkitűzés és a konvergencia között

Magas „dagály” Cornwallban

Az 1. célkitűzésből 2000 és 2006 között részesülő és a konvergencia-célkitűzés 2007–2013-as finanszírozására jogosult cornwalli régió és a Scilly-szigetek valóságos szociális-gazdasági fellendülésen mennek keresztül. A válsággal küszködő és főleg az elsődleges erőforrásaira és a turizmusra építő vidéki régió, Anglia „Finistere”, a tudásalapú gazdaságra tér át, ezáltal is elismerve a nyitottság, a sokszínűség, az innováció és a minőség értékeit.

A St. Austell melletti Éden Projekt panoramikus látképe

„Bizonyos értelemben, ez a hely tökéletesen jellemzi helyi gazdaságunk alakulását – jelenti ki David Brewer, a Cornwalli Kereskedelmi Kamara elnöke, egy tárnát bemutató fényképre célozva. – Ezt az övezetet azelőtt a robbanóanyagok tesztelésére használták, ma pedig az egyetem által kifejlesztett új robot tesztelésére szolgál.”

Az új idők jeleként sokkal valószínűbb, hogy ezt a robotot – azaz pontosabban ezt a láncfalpas, rádiójelekkel vezérelt járművet – inkább megfigyelő vagy terrorizmusellenes tevékenységekre, mintsem a helyi bányáipar felélesztésére fogják használni. Érdekes módon, az említett robotot kifejlesztő Jobling Purser LLP cég egyike azoknak az egyetemi eredmények felhasználására létrejött cégeknek, melyek jelenleg abban a Tremough egyetemi központban székelnek, amely az Egyesült Királyság egyik legvidékiesebb és legnehezebben elérhető régiójában végbemenő gazdaságátalakítási folyamat kulcsfontosságú tényezője.

„A jövőnk eltűnőben volt – mondja Nigel Hewitt, a »Cornwalli Kombinált Egyetem« (angolul: CUC) koordinátora. – Az 1980-as évek gazdasági hanyatlásával, néhány, a hagyományos szakmákat (halászat, mezőgazdaság és bányászat) folytató kiválósági központot kivéve, Cornwall is átélte az agyelszívás folyamatát: minden évben ezer – magasabb szintű oktatásra vágyó – fiatal hagyott itt bennünket... és soha nem tértek vissza.”

A CUC kezdeményezést a helyi tehetségek elvesztésének ellensúlyozására találták ki. „A Kombinált Egyetem kezdeményezés elsősorban egy gazdasági projekt, mely segíteni szeretne a régióknak a tudásalapú gazdaság által nyújtott lehetőségek kiaknázásában – magyarázza Keith Atkinson professzor, aki annak a cornwalli Exeteri Egyetemnek a rektora, mely a Plymouth-i Egyetemmel, a Falmouth-i Egyetemmel, a Délnyugati Nyílt Egyetemmel és nyolc további főiskolával együtt a CUC partnere. –

Az ötlet a régió összes felsőfokú intézetének egyetlen strukturált platformba való »tömörítése« volt. Az Exeteri és a Plymouth-i Egyetem azonnal jelezte az érdeklődését, és felajánlotta a támogatását ezen új, a tudás és a fejlesztés szolgálatában álló eszköz kidolgozásához.

Az Egyesült Királyságban és Európában egyedülálló CUC projekt a fokozatos megközelítés módszerét választotta. Az 1. szakaszba az ámulatba ejtő tremough-i „Campus Hub” megépítése és a többi szakosított cornwalli felsőoktatási intézet épületeinek bővítése vagy modernizációja tartozott. A cél több mint 2000 egyetemi hallgató elszállásolása volt. A 2. szakaszt 2005 márciusában vette kezdetét, és ezen szakaszban is folytatódik az új épületek építése vagy a már meglévők átalakítása, hogy 2007-ig újabb 2400 férőhellyel bővíthessen a meglévő kínálat. Összköltség: 220 millió euró, amelyből 95,4 milliót az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), 16,7 milliót pedig az Európai Szociális Alap (ESZA) biztosított. Jelenleg a harmadik szakaszt annak az új konvergencia-célkitűzésnek megfelelően tervezik, amely kimondja, hogy Cornwall és a Scilly-szigetek 2007–13-ban is jogosultak támogatásra. Atkinson professzor szerint ebben az új szakaszban egy, a megújuló energiáknak szánt kutatóközpont kifejlesztésén is el kellene gondolkodni.

Az infrastruktúra kiépítésén és a felsőfokú oktatási kínálaton túl (jelenleg több mint 400 egyetemi szak áll rendelkezésre), az innovációs szellem és az innovációk kereskedelmi vállalkozásokká és munkahelyekké való átalakításának eltökéltsége jellemzi Cornwall új egyetemi központjának szellemét. A CUC olyan nemzetközi kutatócsoportoknak ad otthont, amelyek már eddig is számos csúcstechnológiát kifejlesztettek, mint pl. a rádióhullámokkal vezérelt járművet. De más példák is említhetők: egy nagyon komplex talajrészcseke-elemző készülék, melyet az Egyesült Királyságban kriminális célokra használnak; újrahasonított sütőolajokból készült bioüzemanyag, melyet jelenleg egy halászhajó dízelmotorjában tesztelnek; és egy tervezett víz alatti erőmű („hullámközpont”), mely a hullámok mozgását használja majd fel energiatermelésre. Az egyetem cégek alapításához is hozzájárul, és a területére vagy annak közelébe vonzza főként azokat a cégeket, melyek az egyetem legsikeresebb szakterületein működnek: természet- és környezettudományok, mérnöki tudományok, design, kommunikáció stb.

A potenciál felszabadítása

Az 1960-as években Londonban alapított Research Instruments Ltd. a 70-es évek közepén Cornwallba költözött, de székhelye idővel túl kicsinek bizonyult. A Délnyugati Regionális Fejlesztési Ügynökségtől (angol SWRDA) kapott 750 000 eurónak köszönhetően – és tevékenységi területe imázsával összhangban – 2003-ban a cég egy új és ultramodern falmouth-i épületbe költözött. A biogéntechnológiai felszerelésekre szakosodott cég nemrég egy olyan készüléket fejlesztett ki, mely lehetővé teszi az *in vitro* megtermékenyítési folyamat tökéletes nyomon követését. „Ez a világujdonság – mutat rá az igazgató, Bill Brown – a legmegfelelőbb pillanatban érkezett, mert segíti a laboratóriumokat az emberi szövetek és sejtek minőségi szabványait előíró 2004/23/EK irányelvnek az alkalmazásában, amelyet már elkezdtek bevezetni a tagországokban.”

A kolumbiai Will Thalliensnek mikroelektronikai végzettsége van. „Én azt szeretem itt, hogy egy kiemelkedő szakág problémáinak megoldásán dolgozhatok.” Will, aki a nyomkövetési készülék egyik tervezője, a Research Instrumentsnél a „Cornwalli potenciál felszabadítása” programon dolgozik, mely egy új fogalmat vezetett be az Egyesült Királyságban. Ez a CUC kezdeményezésére létrejött program több mint 6 millió eurós ESZA-támogatást kap. A helyi vállalkozásokban való elhelyezkedés lehetőségének felajánlásával a hangsúly itt ismét a fiatal diplomások megtartásán és Cornwallba való visszacsalogtatásán van. „A végzősök egy teljes éven át lehetőséget kapnak arra, hogy a szakterületüknek megfelelő szakmai tapasztalatra tegyenek szert – magyarázza a programot koordináló Allyson Glover. – Cserébe az őket fogadó cég hasznot húz a végzősök szakértelméből, és az 1. célkitűzés által biztosított 8000 eurós támogatásból elfogadható, legkevesebb 24 000 eurós bért fizethet nekik, ami egy nagyon jó fizetésnek számít ebben az övezetben. Az egyetemen mindenkinek segítséget nyújtunk ezen időszak alatt.”

A textiltervezés a CUC egyik szakiránya

A tremough-i Campus Hub építészete a modernitást a hagyományos anyagokkal egyesíti

2004 óta 180 végzős vett részt a programban, és 150 KKV-ban tudtak elhelyezkedni. A résztvevők hozzávetőleg 50%-a Cornwallból származott, 60%-a Cornwallban tanult, és ami a legfontosabb, 72%-ukat az őket fogadó cég határozatlan időtartamra alkalmazta is. „Úgy érezzük, hogy a képzés jelentős haladást biztosított a régióknak. Az is érzékelhető, amit úgy fogalmaznánk meg, hogy a végzősöket ismét érdekelni kezdte az ipar” – jelenti ki Catherine Mead, aki annak a Lynher Dairies Cheese Company Ltd.-nek az igazgatója, amely két olyan farm összeolvadásából jött létre, amelyek hasznot akartak húzni az egyre növekvő keresletből a helyi sajtfeleség iránt.

Sztár-akadémia

Az egyetemek és a helyi gyártási infrastruktúra gazdasági terjeszkedésével egy időben a három hagyományos cornwalli tevékenység: a halászat, a mezőgazdaság és a turizmus is egyfelől nagyobb sebességre kapcsol. Az 1. célkitűzés befektetéseinek támogatásával ez a megújulás három kulcsfontosságú területen érzékelhető, melyek: az évszakoktól való függetlenedés, a minőség és az innováció. „Ezek ugyanoda vezethetők vissza” – mondja a 32 éves Will Ashworth, az angol szörfözők paradicsomának számító Cornwall északi partvidékén található, ideális elhelyezkedésű Watergate Bay Hotel igazgatója.

Az 1980-as évek gazdasági válsága miatt ennek a családi vállalkozásként működő szállodának is visszaesett az üzleti forgalma. Az 1990-es évek végén Will és a testvére a

szálloda előtti partszakaszon található tengerparti kunyhó megnyitása és egy, a legújabb vízi sportokra: szörfölésre, kite-szörfölésre, széldeszakázásra stb. összpontosító „Extrém Sportok Akadémiájának” elindítása mellett döntöttek. 2003–2004-ben az Ashworth család 250 000 eurót fektetett be – amelyből 60 000 az 1. célkitűzés keretében került odaítélésre – a szálloda modernizálásába, hogy fogadhatják az Extrém Sportok Akadémiájának a látogatóit is. Ez lehetővé tette, hogy a vállalkozás egész évben működhessen. „Le kell, hogy bontsuk a turizmus korlátait. Ha megfelelő termékkel rendelkezél, egész évben működhetsz, és személyzetet is alkalmazhatsz. 15-ről 80-ra emeltük az alkalmazottaink számát, és többet is fizetünk nekik” – mutatott rá a fiatal szállodaigazgató.

Am Will a szintén a Watergate Bay tengerpartján 2006. május 18-án megnyitott „Fifteen” étteremre a legbüszkébb, mert ez a híres brit szakács, Jamie Oliver által alapított alapítvány harmadik vendéglője London és Amszterdam után. A Fifteen vendéglő célja a hátrányos helyzetű fiatalok világszintű szakácsképzés révén történő integrálása. Az integrációs program 16 hónapig tart. A fiatalok először egy 4 hónapig tartó főiskolai oktatásban vesznek részt, majd egy éven át az alapítvány egyik éttermében gyakornokoskodnak. A szakképzés befejezése után általában könnyen álláshoz jutnak, és az esetek többségében első osztályú vendéglőkben helyezkednek el.

2005-ben Jamie Oliver meglátogatta a Watergate Bayt, és a helyszín kiváló benyomást tett rá. Ő nagyon lelkesen támogatta egy Fifteen vendéglő itteni megnyitását, de ezt a projekt állami támogatottságához kötötte. „A projekt kidolgozásához csak néhány hónapra volt szükség – magyarázza Carleen Kelemen, az »1. Célkitűzési Partnerség« igazgatója. – *Partnereink, azaz az SWRDA, a Délnyugati Kormányzati Hivatal, a Jobcentre Plus és a köz- és magánszféra számos más szereplője azon voltak, hogy a hátrányos helyzetű cornwalli fiatalok ebből a lehetőségből a lehető legtöbb hasznot húzhassák. Az 1. célkitűzés 828 000 euró támogatást ítélt oda. A projektet 2005 augusztusában fogadták el, az étterem pedig 2006 májusában nyílt meg.* Akárcsak az Extrém Sportok Akadémiája, ez is tökéletes sikernek bizonyult: 2006 májusa és decembere között a 40 új munkahelyet teremtő Fifteen Cornwall étterem 65 000

Fiatal szakácstanulók fényes jövő előtt

adagot szolgált fel. „Ez jó a fiataloknak, a turizmusnak, a mezőgazdaságnak és a halászatnak: a fogások elkészítéséhez használt alapanyagok hozzávetőleg 80%-a Cornwallból származik” – mutatott rá Will Ashworth.

Teljes körű szolgáltatás az együttműködések számára

A cornwalli és scilly-szigeteki 1. Célkitűzési Partnerségnek – ideértve a Délnyugati Kormányzati Hivatalt és a cornwalli megyei tanácsot –, azaz a programkezelő hatóságnak olyan egyedülálló struktúrája van, mely a helyi és a regionális együttműködések támogatásán és kialakításán fáradozik, és amely aktív szerepet vállal az állami, a magán- és az önkéntes szektorokkal való kapcsolatokban.

Programegyesítő szerepén kívül az „1. Célkitűzési Partnerség Hivatalának” a következő funkciói vannak:

- A program céljait és sikereit bemutató tájékoztató portálként szolgál (eszközei: egy honlap, egy ingyenesen hívható tanácsadó vonal és egy hírlevél a következő konvergencia-programokról).
- Kommunikálja az EU-s befektetéseknek a helyi gazdaságok regenerálódására való jótékony hatását a nagyközönség, a média, a parlamenti képviselők, az európai parlamenti képviselők, a helyi tanácsok stb. felé (eszközei: sajtóközlemények küldése, rendszeres frissítések a partnerek számára, honlap, konferenciák és események).
- A potenciális pályázókat tájékoztatja a projekthez szükséges szakértelemről és a programoknak kiutalható finanszírozás mértékéről (eszközei: ingyenesen hívható tanácsadó vonal, honlap).
- Folyamatos párbeszédet folytat a magánszektoralal a gazdaság regenerálódásához szükséges igényeik megismerése érdekében (eszközei: konferenciák, események és rendszeres találkozók szervezése a helyi magánszektor operatív csoportjaival, melynek célja, hogy a magánszektort rávegye a programba való stratégiai befektetésekre).
- Síkra száll az esélyegyenlőség és a környezetvédelem egymástól elválaszthatatlan témáiban (eszközei: az említett témákban jártas csapat létrehozása a pályázók tájékoztatására).

Bővebb információk: www.objectiveone.com

„A Fifteen Cornwall »csodareceptje« három összetevőt tartalmaz: egy sztárt, egy vállalkozót és a köz- és magánszféra együttműködését” – jegyzi meg Jacki Williams, a Jobcentre Plus Devon & Cornwall foglalkoztatási ügynökség ESZA-igazgatója. Williams kisasszony koordinálta a Fifteen gyakornokainak a kiválasztását: „A 250 jelöltből (mindannyian 16 és 24 év közötti cornwalliak) 70-et hívtak be interjúra, 32-nek fogadták el a főiskolai jelentkezését, és a gyakorlaton végül 20-an vettek részt.” A Fifteen Cornwall csak a jéghegy csúcsát jelenti Jacki számára az 1. célkitűzés égisze alatt közösen létrehozott, foglalkoztatást

segítő projektek széles skálájából: az e térségnek adott 12 millió eurós indulótőke 12 000 személynek nyújtott segítséget tett lehetővé, 4500 személyt integrált a munkaerőpiacra, és 3100 álláskereső szakképzését biztosította.

Az 1. célkitűzés befektetési révén Cornwall és a Scilly-szigetek egy másik restrukturációs eszközhöz is hozzájutottak: a szélessávú internetes hozzáféréshez. „Biztosra vehető, hogy az egyetem mellett ez a regionális megújulás egyik legfontosabb eszköze – jelenti ki Ranulf Scarbrough, kutató informatikus, a Regionális Fejlesztési Ügynökség, a British Telecom plc, a cornwalli megyei tanács és más intézmények és szervezetek által 2002-ben az állami és a magánszektor között a szélessávú hozzáférés elősegítése érdekében létrehozott együttműködés, az »Actnow Broadband Cornwall« volt igazgatója. – Feladatunk a régió felének és 3300 vállalkozásnak ADSL-kapcsolattal való ellátása volt. Négy évvel később a régió 99%-a le volt fedve, és 8900 vállalkozás – minden második helyi vállalkozás – csatlakoztatva volt. 2007 elején 101 000 előfizetőt számláltunk, ami 37,3%-os csatlakoztatási arányt jelent, míg az országos átlag 30,5%. Cornwall az Egyesült Királyság számítógépekkel legjobban ellátott első öt régiója közé tartozik.”

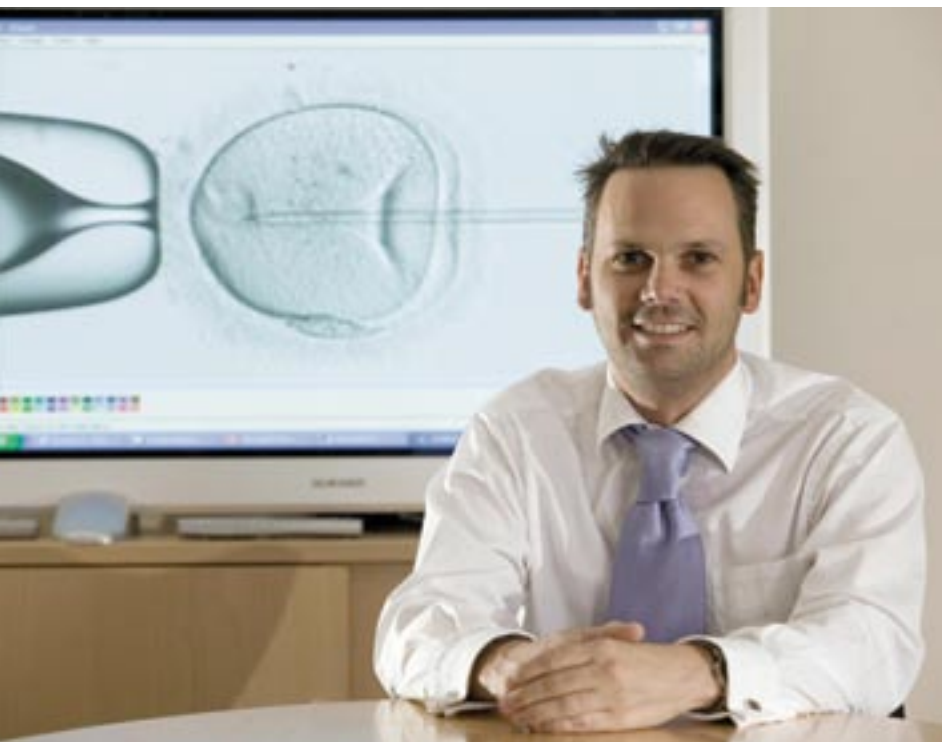

A vendégek élvezik a Fifteen első osztályú konyháját

A szélessáv számára kiutalt hozzávetőleg 22 millió euró (amelyből 9 milliót az 1. célkitűzés biztosított) 3500 munkahely létrejöttét vagy megszüлдítését tette lehetővé, és Cornwall GDP-jét évi 123 millió euróval növelte. „A képzés és az innováció mellett a szélessáv a modern gazdaság létrehozója – hangsúlyozza Mark Yeoman, az 1. Célkitűzési Partnerség igazgatóhelyettese. – A szélessávú internet a tudásalapú gazdaság felé visz minket. Ez nagyban megkönnyíti termékeink marketingjét és a világ felé történő nyitásunkat.”

Édenkert

A Brit-szigetek legnapfényesebb klímájával rendelkező Cornwall sokáig az Egyesült Királyság vezető turisztikai régiója volt. Ám az olcsó repülőutak robbanásszerű növekedésével egy időben ez a státusz veszélybe került. Egy Londonban élő könnyebben eljut Malagába vagy Faróba, mint bármelyik cornwalli tengerparti nyaralóhelyre... A régió-

Bill Brown, a Research Instruments Ltd. igazgatója

ből hiányzott egy erős és új turisztalátványosság, mely választ adhatott volna erre a kihívásra – legalábbis 2001 márciusáig, ameddig az „Éden Projektet” el nem indították.

A kertépítés két megszállottja, Tim Smit és Jonathan Ball által tervezett Éden Projekt egy nagy kiterjedésű környezeti komplexum, amelyet a természetnek és a fenntartható fejlődésnek szenteltek. A Saint Austelltől néhány kilométerre fekvő, bezárt kaolinbánya után maradt óriási gödörbe telepített komplexum egy sor méhsejtszerű, Nicholas Grimshaw építész által tervezett fényes kupolából áll. Ezeket az óriási, a világ legnagyobbjának számító üvegházakat két „biomra” osztották fel, az egyik a nedves, tropikus klímát reprodukálja, míg a másik a mediterrán övezetben található forró és száraz éghajlatot. Ez a meglehetősen természetvédelmi terület a világ minden tájáról származó, 100 000-nél is több növényfajta számára ad helyet. Fontos turisztikai központ szerepén kívül ez egy nagyon értékes hely a tanulmányok és kísérletek szempontjából: az Éden Botanikai Intézet szoros kapcsolatokat ápol a többi szakmai központtal, és kísérleteket folytat a fenntartható mezőgazdaság területén.

Az új évezred megünneplésére készített nagy-britanniai projektek egyik legfontosabbjának tartott Éden nemcsak az országos szerencsejáték-társaságtól kapott számottevő finanszírozást (a 202 millió eurós összbefektetésből 84 millió eurót), hanem európai támogatásokhoz is hozzájutott az 5b. célkitűzés (melyet 1994 és 1999 között a törekeny egyensúlyú vidéki övezeteknek nyújtottak) és az 1. célkitűzés révén (24,85 millió euró). Az 1. célkitűzéstől kapott támogatást főleg a pazar oktatási pavilon, a 2005 szeptemberében megnyílt „The Core” (A Mag) felépítésének szentelték.

Az 500 alkalmazottat foglalkoztató Éden Projekt 2001 márciusa és 2006 októbere között több mint 8,2 millió látogatót vonzott. „A látogatók 38%-a kijelentette, hogy az Éden miatt jöttek Cornwallba – fűzi hozzá David Meneer marketingigazgató. – A London Eye és a londoni Tower után a harmadik leglátogatottabb helyszínné váltunk Angliában. Az említett gazdasági tanulmány azt jelzi, hogy 2001 és 2006 között az Éden által ihletett cornwalli látogatást választó turisták számának növekedése egymilliárd eurós tőkeinjekciót jelentett a megye gazdasága számára.”

Növekedés

2006 decemberében az Országos Statisztikai Hivatal 6,7%-os növekedésről számolt be a cornwalli régiót és a Scilly-szigeteket illetően. Ez a növekedés meghaladja az EK átlagát (6%), és csak kevéssel marad el az ország három legjobban teljesítő régiója: Gloucester, Wiltshire és Észak-Somerset (6,9%) mögött.

„Az 1. célkitűzés fantasztikus lendületet adott a régió gazdaságának – jegyzi meg Phil McVey, az SWRDA európai programjainak vezetője. – A jelenlegi legnagyobb kihívás a siker kiaknázása és a »próbálkozások hozzáigazítása« a konvergencia célkitűzéséhez. Ez egy rendkívüli és megismételhetetlen lehetőség, hiszen Cornwallnak pont most sikerül megszabadulnia az »elmaradott« régió státuszától.”

A Seafood Cornwall's igazgatója, Nathan de Rosario, makrelával „a damil végén” a St. Ives-öbölben